

עלילת

דומיא

כך גופים גיק בחציון יגאל.

כתיבה: אורי קירשנבום ומיכאל פואה

עלילת דומא

הקדמה

בבית המשפט המחוזי בלוד מתנהל בשנים האחרונות משפטם של שני צעירים שנאשמו בפרשת ההצתה בכפר דומא בסוף יולי 2015. עמירם בן אוליאל נאשם בביצוע ההצתה עצמה והקטין א' (כיום כבן 20) נאשם בכך שתכנן יחד עם בן אוליאל את ההצתה אך לבסוף לא השתתף בה.

במשך למעלה משנתיים התנהל משפט הזוטא בו דן בית המשפט בטענת הנאשמים שהודאותיהם התקבלו לאחר עינויים קשים ויש לפוסלן. פסק הדין במשפט הזוטא שהתקבל ביולי 2018 זעזע את המדינה. ערוותם של גופי החקירה והתביעה בתיק נחשפה כשבית המשפט הכיר בעינויים שהופעלו כנגד הנחקרים בתיק, זאת לאחר שבמשך השנים הוכחשה הפעלת אלימות נגד הנחקרים. חודשיים בלבד לפני ההכרעה במשפט הזוטא העיזה הפרקליטות להצהיר בתקשורת ש"לא התבצעו עינויים בחקירת ההצתה בדומא". בית המשפט אמר את מה שרבים מאיתנו הבינו: השב"כ והפרקליטות שקרו!

בית המשפט פסל את רוב ההודאות של הנחקרים אך הותיר על כנו את הודאותיו של עמירם בן אוליאל שהתקבלו לאחר "חקירות הצורך" האלימות.

החלטת בית המשפט לפסול את ההודאות של הקטין א' במסגרת "חקירות הצורך" פרמו את הקשר הראייתי שלו לתיק דומא. בהמשך לכך קיבל בית המשפט את בקשת פרקליטיו לשחררו לחלופת מעצר מתוך הכרה שבעקבות ההחלטה במשפט הזוטא חל "כרסום ראייתי משמעותי" בעניינו. הפרקליטות הגדילה לעשות וערערה על החלטת השחרור למעצר בית לבית המשפט העליון שסמך אף הוא את ידיו על החלטת המחוזי.

בנוגע לעמירם – בית המשפט קיבל את קבילותן של שתיים מההודאות תוך שהוא בונה פלפול משפטי ולפיו ניתן לראות ניתוק בין חקירות העינויים לבין ההודאות שנמסרו בפני חוקרי שב"כ

בהמשך החקירה. בכך בית המשפט ביצע ניתוק מלאכותי בין ההודאות בחקירות העיניניים לבין ההודאות שבאו בעקבותיהם – הודאות שנתנו בפני חוקרי שב"כ מחשש של עמירם שמא יחזור לחקירות העיניניים. על זאת יש להוסיף את מצבו הנפשי והגופני הירוד של עמירם בזמן אותן חקירות.

עמירם וא' מנהלים בימים אלה יחד עם עורכי דינם קרב משפטי בו הם מבקשים מבית המשפט להכיר באופן חד משמעי שאין להם קשר לאירוע ההצתה בדומא וההודאות שהוצאו מהם בалиמות אינן משקפות בשום אופן את האמת העובדתית.

אנו מכירים את התנהלות השב"כ לאורך השנים. עוד זכורה לנו פרשת קו 300 בה ניסו ראשי השב"כ לתפור תיק לאלוף דאז איציק מרדכי בשקרים וכזבות גם בפני וועדות ממלכתיות – הכל בשביל לחפות על מחדליהם שלהם.

לעמירם אין גב חזק כמו של איציק מרדכי. אנחנו, הציבור – אנחנו צריכים להיות לו לגב ולזעוק את זעקתו. אור השמש הוא חומר החיטוי הטוב ביותר, אמר השופט בדימוס ברק, והדברים נכונים שבעתיים בפרשה זו.

* * *

בקובץ שלפניכם ניסינו להביא בפני הקוראים מעט רקע והבנה בתיק ההצתה בדומא. אנו מאמינים שכל מי שייחשף לדברים, לא כל שכן לתמונה המלאה שאין באפשרותנו לחשוף לעיני הציבור, יזדהה עם הצורך להקים קול זעקה נוכח העוול הנורא בפרשת עלילת דומא.

תקציר

כתב האישום מול המציאות

- תיאור אירוע ההצתה בכתב האישום משקף גרסה שסותרת את כל האינדיקציות על שארע באותו הלילה בכפר דומא.
- לאחר ההצתה פורסמו בתקשורת עדויות רבות של ערביי דומא שהיו עדי ראייה למתרחש – **אף לא אחת מהעדויות תומכת בגרסת כתב האישום**. לדברי עדי הראייה לפחות שניים השתתפו בביצוע ההצתה, דבר שניתן ללמוד גם מהשוני הבולט בין שתי כתובות הגרפיטי בזירה. עדויות אלה באו לידי ביטוי גם בדבריו של דובר צה"ל בבוקר שלמחרת ההצתה.
- לא לחנם גם לאחר שעמרים הודה תחת עיניים בביצוע ההצתה המשיכו חוקריו לחקור אותו בעיניים בכדי שיסגיר פעילים נוספים שכביכול השתתפו איתו בהצתה.
- עם כל האבסורד שבדבר, אפילו השב"כ עצמו הודה בכתבה ב'מעריב' לאחר הגשת כתבי האישום ש"ייתכן והרצח בדומא לא פוענח עד הסוף"².

חקירה מעוותת – תוצרים מעוותים

- למעצרים של הנאשמים בפרשת דומא קדם לחץ ציבורי ופוליטי אדיר שהחל מיד לאחר ההצתה. נשיא המדינה שהכריז "בני עמי בחרו בטרור" עוד בטרם התקיימה חקירה ולו הבסיסית ביותר, ראש הממשלה, דובר צה"ל, שרים ואישי ציבור מכל עבר הצהירו מיד שמדובר בנערי גבעות שהציתו משפחה בשנתה. שר הביטחון הודיע מעל כל במה במשך כמה חודשים שידועה למערכת הביטחון זהות הרוצחים וחברי כנסת ערבים הגישו בג"ץ נגד שר הביטחון מדוע אם כן המציתים לא נעצרים ועומדים לדין. במצב דברים שכזה לא פלא שגופי החקירה היו "נעולים" על כיוון החקירה ולא בחנו ברצינות אפשרויות אחרות – עובדה תמוהה כשלעצמה על רקע ההצתות החוזרות בחמולת דוואבשה בדומא³.
- בשלהי חודש נובמבר 2015 נעצרו א' הקטין ועמירם בן אוליאל. בנוסף נעצרו באותם הימים צעירים רבים מהגבעות שנחקרו על קשר להצתה בדומא - אף לא אחד מהם נאשם בסופו של דבר בתיק.
- לאחר מספר ימי חקירה אינטנסיביים למדי החל הקטין א' לשוחח עם חוקריו. הוא הכחיש בתחילה כל מעורבות בהצתה בדומא וידיעה שלו לגבי זהות המבצעים. לאחר שהחלו חקירות

2 מעריב, 3/1/2016

3 ראה בין היתר כתבתו של יוסף ארנפלד, בשבע, 18/5/2018 וכתבתה של שרה בק, מעריב, 29/8/2015

העינויים החל א' לספק לחוקריו גרסאות שונות בנוגע להצתה בדומא. במהלך החקירות החליף א' 5-כ (!) גרסאות בנוגע להצתה בדומא – במקביל להפעלת העינויים כלפיו בחקירה והצהרות חוקריו שהם לא מאמינים לגרסה שמסר ומצפים לשמוע גרסה אחרת.

• באחת מחקירותיו א' אף הודה שביצע בפועל את ההצתה בדומא יחד עם עמרים – דבר שכלל לא מיוחס לו בכתב האישום.

• במקביל לחקירתו של א' התקיימה חקירתו של עמרים. 17 יום לאחר תחילת חקירתו בשב"כ, הציגו החוקרים לעמרים את אחת מהגרסאות הרבות שמסר א' שנחקר במקביל.

בהמשך אותו היום, החלו החוקרים להפעיל עינויים גם כלפי עמרים. מיד לאחר מכן עמרים הודה בביצוע ההצתה בדומא בהתאם לגרסה של א' – **הגרסה שהוצגה לו כאמור על ידי**

החוקרים!

הודאה תחת עינויים בגרסה שהוצגה לעמרים ולא נמסרה על ידו מקנה לגרסה רמת אמינות אפסית! זו בדיוק הסיבה שהחוקרים עצמם לא מאמינים לגרסה זו וממשיכים לחקור את עמרים בעינויים בתקווה שימסור גרסה אחרת – אך לשווא. מכאן ועד לסוף החקירה עמרים לא מסר גרסה שונה אלא חזר על הגרסה הזו עד שלאחר הפסקת העינויים הכחיש כל קשר לאירוע ההצתה.

• גם לאחר ביצוע השחזור ע"י עמרים בכפר דומא המשיכו חוקרי השב"כ לחקור את עמרים בעינויים ולהטיח בו שהם אינם מאמינים לגרסה שמסר, אך למרות נסיונות ממושכים לקבל הודאה בגרסה הגיונית יותר החוקרים לא הצליחו למלא את מבוקשם ובסוף תקופת איסור המכשש עם עורך הדין והאישור להפעיל "חקירות צורך" שבו הנחקרים להכחיש כל קשר לאירוע ההצתה בדומא ואמרו שכל הודאותיהם הוצאו באמצעות עינויים.

משכך, לא נותרה בידי חוקרי השב"כ גרסה אמינה כלשהי, והפרקליטות, שהלחץ הפוליטי-ציבורי-תקשורתי לא אפשר לה שלא להגיש כתבי אישום, הגישה כתבי אישום נגד עמרים ונגד א' על אף שכאמור גופי החקירה עצמם אינם מאמינים לגרסת כתב האישום.

סיכום

• את השלב הראשון בחשיפת התרמית הגדולה בחקירת ההצתה בדומא ביצע בית המשפט בהכרעת משפט הזוטא עם הקביעה הברורה ש"האמצעים המיוחדים שהופעלו כגעו פגיעה חמורה בזכות היסוד של הנאשמים **לשמירה על שלמות הגוף והנפש. כמו כן נפגע כבודם**

“של הנאשמים”

4 סעיף 189 להחלטה

בניגוד לנטען על ידי השב"כ והפרקליטות במשך השנים - בחקירת ההצתה בדומא נעשה שימוש באלימות פיזית ונפשית קשה כנגד הנחקרים.

לכל אורך הדרך השב"כ והפרקליטות משקרים במצח נחושה ומסתירים מהציבור את האמת בפרשה העגומה הזו.

• בהיסטוריה הקצרה של מדינת ישראל ישנם לא מעט סיפורים על פרשות פשע מטלטלות ש"פוענחו" ולבסוף נאלצו גופי החקירה להודות שהמרחק לפענוח הפרשה עוד רב: כך היה בפרשת "כנופיית מע"צ" בשנות ה-70 אשר חברה הודו במעשים שלא בצעו בעקבות הפעלת אלימות כלפיהם בחקירה. כך היה גם בפרשת הרצח בבר-נוער שלאחר הכרזה על פענוח הרצח נאלצה המשטרה להודות בטעותה וכך היה במקרים רבים נוספים.

• הלחץ הציבורי אליו נקלעה המערכת הבטחונית והפוליטית לאחר ההצתה בכפר דומא הוביל את השב"כ להכריז על פענוח הרצח במהירות האפשרית ויהי מה. מציאות זו הובילה להתנהלות פזיזה, רשלנית וחסרת אחריות של גופי החקירה כלפי הנחקרים והצגת מצג שווא לציבור כביכול ההצתה בדומא פוענחה, זאת בזמן שחוקרי השב"כ עצמם מודעים לכך שאין כל היגיון בסיפור המתואר בכתב האישום.

• הגיעה העת שבפרקליטות ובשב"כ יאמרו את האמת: **אירוע ההצתה בדומא לא פוענח!**

פרק א' – הלחץ עושה את שלו

המטרה סומנה

בליל ה-31 ביולי 2015 לפנות בוקר הוצת ביתם של בני משפחת דוואבשה בכפר דומא. עוד בטרם התקיימה החקירה הבסיסית בשטח הכריזו ראשי המדינה והצבא על האירוע כאירוע של "טרור יהודי" והבטיחו לעשות כל שלאל ידם בשביל ללכוד את הרוצחים. זכורה במיוחד אמירתו של נשיא המדינה ריבלין שעות ספורות לאחר ההצתה על הכאב שחש על כך ש"בני עמי בחרו בדרך הטרור ואיבדו צלם אנוש"⁵.

בצעד חריג למדי ראש הממשלה נתניהו ביקר עוד באותו היום בבית החולים את הפצועים באירוע ההצתה והתייחס בביקורו ל"טרור היהודי": "בשביל מה המעשה הנורא הזה?! אנחנו מזועזעים ממנו, אנחנו מגנים אותו בכל פה, כל ממשלת ישראל, ואזרחי ישראל מוקיעים את זה כפשע של טרור. טרור זה טרור, אנחנו צריכים להילחם בו מכל מקום שהוא מגיע, ואנחנו נתפוס את המרצחים הללו, נפעיל את כל הכלים שעומדים לרשותנו כדי להביא אותם לדין ולמצות איתם את הדין"⁶.

באותם רגעים הפך אירוע ההצתה בדומא לתיק דגל של "טרור יהודי". למעשה, פרשת ההצתה בדומא הפכה לפרשה בעלת משמעות כה גדולה אפילו ברמה המדינית עבור מדינת ישראל. בנאומו באו"ם בספטמבר 2016 דיבר ראש הממשלה נתניהו אודות ההצתה בדומא כשניסה לבטא את הפער בין היחס הפלסטיני לטרור הפלסטיני לבין היחס הישראלי ל"טרור הישראלי"⁷.

הלחץ גובר

בחודשים שלאחר אירוע ההצתה בדומא התרברב שר הביטחון דאז בוגי יעלון בכך שמערכת הביטחון יודעת כביכול את זהות המציתים בדומא אך נמנעת מלעצור אותם בשל הרצון להימנע מחשיפת מקורות מודיעיניים⁸.

באמירה חסרת אחריות זו לא היה כמובן רבב של אמת, שכן רובם המוחלט של עצורי פרשת

⁵ <https://www.kikar.co.il/177996.html>

⁶ הארץ, 31/7/2015

⁷ ערוץ 7, 22/9/2016

⁸ Ynet, 10/9/2015

דומא שוחררו ללא שנקשרו לפרשה, כלומר השב"כ גישש בחקירת ההצתה כעיוור באפילה. התברבותו הטפשית של יעלון הזמינה באופן טבעי את חברי הכנסת הערבים לעתור ב-17 בנובמבר 2015 לבג"ץ בדרישה משר הביטחון לעצור את המציתים שהרי זהותם ידועה לדבריו. פחות משבועיים מרגע הגשת העתירה בוצעו המעצרים בפרשה, להזכירכם – ארבעה חודשים לאחר ההצתה בדומא, פתאום העניינים מתקדמים במהירות. ב-1 בדצמבר ניתנת למדינה ארכה של שמונה ימים למתן מענה וב-14 בדצמבר (יממה לאחר שהקטין א' החל לספק, בחסות חקירות העניינים, גרסאות שונות בנוגע לאירוע דומא) ניתן פסק הדין ובו התייחסות השופטים להצהרת המדינה שחלה התקדמות של ממש בחקירת ההצתה ונעצרו אנשים שכנראה קשורים לאירוע. השופטים ציינו שבמידה ולא תתקדם החקירה רשאים העותרים לחזור ולעתור⁹.

חייבים לספק את לטרת הבשר

חקירת הנערים בשב"כ התקיימה בזמן שבעורפה של מערכת הביטחון נושפים ראש הממשלה, נשיא המדינה, ארגוני שמאל, חברי כנסת ושופטי בג"ץ.

במצב דברים שכזה הלחץ שמוטל על השב"כ להכריז על פענוח הפרשה הוא עצום. אין לנו דרך לדעת איך היו הדברים מתפתחים אם השב"כ לא היה מכריז באותם ימים על "פענוח" הפרשה, אבל דבר אחד ברור – חקירה שמתקיימת בצל לחץ ציבורי, משפטי ופוליטי כבד כל כך לא יכולה להוביל לחקר האמת.

כפי שנראה בהמשך המסמך, הלחץ הזה השפיע על התנהלות החקירה, על שיטות החקירה ודחק את השב"כ להכריז על פענוח הפרשה בו בזמן שהוא עצמו לא מאמין בסיפור שסופר בכתב האישום.

⁹ על ההליכים בבג"ץ ראה באתר בית המשפט –

<https://supreme.court.gov.il/Pages/SearchJudgments.aspx?OpenYearDate=2015&CaseNumber=7806&DateType=2&SearchPeriod=null&COpenDate=01/10/2015&CEndDate=30/11/2015&freeText=null&B=null>

פרק ב' – חקירה שערוייתית

מגששים באפילה

בניגוד להצהרותיו חסרות האחריות של שר הביטחון דאז יעלון, התנהלות גופי החקירה סביב פרשת דומא הייתה כהליכת עיוור באפילה. זכורה במיוחד פרשת מעצרו של נתנאל פורקוביץ', רכז הנוער של היישוב כוכב השחר, שלשב"כ הייתה ככל הנראה אינדיקציה מוטעית למעורבות כלשהי שלו בפרשת דומא. לאחר זעם ציבורי נרחב על מעצרו התיק נגדו נסגר מחוסר אשמה¹⁰.

גל המעצרים הגיע לשיאו בשלהי נובמבר 2015 אז עצרו השב"כ והמשטרה שורה ארוכה של צעירים מקרב "נוער הגבעות". כולם נחקרו בחשד למעורבות באירוע ההצתה בדומא בתנאים קשים ביותר שכללו בין היתר איסורי מפגש עם עו"ד, אך למעט שניים מהנחקרים – עמירם בן אוליאל וא' הקטין – כולם שוחררו ללא שנקשרה להם כל מעורבות לאירוע בדומא.

א' היה בן 16.5 בלבד כשמשטרת ישראל הפיקה לצורך חקירתו תרגיל חקירה רב רושם – "תרגיל המדובבים". כלא עכו גייס לצורך ההפקה שכללה עשרות שוטרים שהתחפשו לעבריינים במעצר. בשביל לחלץ הודאות, המשטרה לא בחלה ביצירת רצח פיקטיבי בסמוך לא' בשביל לאיים עליו ולגרום לו לספק לחבריו לתא, עבריינים כביכול, סיפורים על עבירות שביצע בעבר¹¹. גם הפקה זו לא ספקה לגופי החקירה הודאה של א' בנוגע להצתה בדומא או כל קשר אליה אלא הודאות בנוגע לאירועים של פגיעה ברכוש פלסטיני – שגם בקשר אליהם הכחיש מאוחר יותר א' כל קשר וטען שההודאות בתרגיל בכלא עכו היו מס שפתיים לרכוש את אמונם של העבריינים כביכול – שכניו לתא.

קעת נעבור לסקור את מהלך חקירתם של א' ועמירם בשב"כ, כך נוכל לראות בבירור שהחקירה האלימה לא הביאה לתוצרי חקירה הגיוניים. החקירה ספקה לחוקרי השב"כ גרסה לא הגיונית של אירוע ההצתה בדומא והפרקליטות "נאלצה", בלחץ הפוליטי והציבורי של אותם הימים, להגיש כתב אישום שמגולל סיפור שבדאי לא ארע.

10 ערוץ 7 23/6/2016

11 לקריאה בהרחבה על תרגיל כלא עכו ראה כתבתו של חיים לוינסון, הארץ, 29/3/2016

עמירם החל להיחקר בשב"כ ב-1 לדצמבר 2015. למחרת, עם סיום תרגיל המדובבים, הועבר גם א' לחקירת שב"כ.

חקירתו של א': בחקירה הוטח בו שוב ושוב שהוא מעורב ברצח בני משפחת דוואבשה בדומא. א' שותק בימיה הראשונים של חקירת השב"כ. כעבור כמה ימים, עם התגברות המניפולציות והעינויים בחקירת השב"כ, הוא החל להשיב לשאלות חוקריו ולספק גרסאות רבות ושונות בנוגע למה שהוא יודע או לא יודע על אירוע ההצתה בדומא.

בתחילה א' הכחיש כל מעורבות באירוע ההצתה בדומא והכחיש שהוא יודע את זהות המציתים. לאחר מספר ימים הפעילו כנגדו החוקרים "חקירת צורך" – שמה המכובס של חקירה הכוללת הפעלת עינויים. חקירת העינויים הראשונה התקיימה ב-12 בדצמבר – גם בחקירה זו המשיך א' להכחיש מעורבות בהצתה בדומא. למחרת התקיימה חקירה נוספת שכללה הפעלת עינויים כנגד א'. בחקירה זו אמר א', שיודע שעמירם מצוי גם כן בחקירה, שהייתה לו השערה שעמירם הוא זה שביצע את ההצתה אך אין לו מידע אמיתי בעניין.

מכאן והלאה, בהתאם להפעלת המניפולציות עליו מצד חוקרי השב"כ, מוסר א' 5 (!) גרסאות בנוגע להצתה בדומא, **כולל גרסה אחת ולפיה הוא היה שותף להצתה עצמה ולא רק לתכנון כפי שיוחס לו בכתב האישום.** שאר הגרסאות מדברות על חשדות מעורפים שלו בעמירם או תכנון משותף שלו ושל עמירם לבצע "תג מחיר" באזור הכפרים מג'דל – דומא אך לבסוף מסיבות שונות א' לא השתתף בהצתה עצמה.

בשביל להבין את הסיטואציה הנפשית שבה שרוי א' לאחר הפעלת חקירות העינויים כנגדו נבין כאן מדברי השופטת לורך בהכרעת משפט הזוטא:

בעדותו בבית-המשפט התייחס הנאשם לרצף החקירות בעניינו: "כבר משבת הייתי אומר אפילו לפני התחיל להיות רצף חקירתי הזוי, אני זוכר את זה כמעט בלי שינה, אני גמור מכל החקירות. גם בנסיעות אתה לא ישן... הייתי גמור מעייפות, שבור בגוף, כאבים לא נורמליים..." (סע' 522)

בזמן זה התבצע אף נסיון ההתאבדות של א'. גם אם נקבל את טענת השב"כ שמדובר היה באקט מניפולטיבי מצד א', ניתן להבין מה מצבו הנפשי של אדם הפוצע את עצמו כ"אקט מניפולטיבי".

12 בפרק זה לא נרחיב על העינויים והמניפולציות השונות שהופעלו במסגרת החקירה אלא נתמקד בהצגת מהלך החקירה.

מצבו הנפשי של א' עמד לנגד עיניה של השופטת לורך כשהחליטה לפסול את הודאתיו באותן חקירות.

מצבו של א' משתקף בהתנהלותו בחקירה בה לאחר הפעלת העיניים מסר גרסאות רבות ושונות, כולל כאמור גרסה אחת שכוללת הודאה שלו בהצתה עצמה – בה כלל לא נאשם בסופו של דבר.

בינתיים **חקירתו האינטנסיבית של עמירם לא מתקדמת**. הוא שותק במשך 17 יום בהם הוא כמובן מנוע מפגש עם עורך דינו. חוקרי השב"כ מחליטים לעלות מדרגה ולהפעיל גם נגדו "חקירות צורך". **אך בטרם עוברים החוקרים לחקירות העיניים הם מציגים לעמירם את הגרסה האחרונה שמסר א' – בשביל להקל על עמירם להודות...**

קצת סדר

בחקירה של עמירם ביום 17/12 שהתחילה בשעה 7:50 בבוקר עמירם שתק ולא שיתף פעולה עם חוקריו. בחקירה זו מקריאים לו החוקרים את הגרסה שמסר א' בחקירה שהתקיימה כמה שעות קודם לכן. הנה לפניכם קטע מזכ"ד (זכרון דברים) מחקירתו זו של עמירם:

21. בשלב זה הקראתי לנדון חלקים מעדותו של א' מתאריך 16/12/15 בשעה 2315.
22. הוקרא לנדון כי א' הואשם בביצוע פשעים גזעניים ואלימים ובכללם שריפת הבית בדומא.
23. הנדון שתק.
24. הוקרא לנדון כי א' מסר אודות תכנון שלו ושל הנדון לשרוף דבר מה, "יתכן בית בכפר דזמא או מגדל. הוקראה לנדון עדותו של א' בה סיפר אודות הפגישות בה תכננו לבצע את השריפה.

בחקירה זו של א' הוא חזר בפני חוקר משטרתי על מה שמסר מוקדם יותר באותו יום בחקירת השב"כ: א' ועמירם תכננו לבצע "תג מחיר" בכפרים מג'דל או דומא. השניים קבעו להיפגש ביום חמישי בלילה בחוות ישוב הדעת לצורך תכנון הפעולה ואם יזדמן הם גם יבצעו. בזמן שבו נקבע שייפגשו – חמישי בלילה – ישן א' במערה (מקום בו היו מורגלים לשהות נערי הגבעות בסביבה) בישוב הדעת בצפייה שבמהלך הלילה עמירם יגיע להעיר אותו והם ייצאו לדרך אך לבסוף לא התעורר. בבוקר יום שישי שמע א' בטרמפ בו נסע שהיה בלילה "תג מחיר" בדומא והעריך שמי שביצע אותו היה עמירם. א' העריך שעמירם לא העיר אותו בגלל שישן חזק. – זו הגרסה שמסר

א' בפני החוקר המשטרתי לאחר שמסר גרסה זו בחקירת העיניים בשב"כ. גרסה זו כאמור הוקראה לעמירם על ידי חוקרי השב"כ ביום 17 לדצמבר בבוקר. (נציין שהודאה זו של א' נפסלה על ידי בית המשפט במשפט הזוטא!).

באותו היום (17 בדצמבר) בשעה 23:40 החלה "חקירת הצורך" הראשונה של עמירם. מיד לאחר הפעלת העיניים החל עמירם להענות להפצרות החוקרים המענים וביקש להודות בביצוע ההצתה בדומא. **איזו גרסה מסר עמירם? כמובן. את הגרסה שמסר א' יום קודם והוצגה לעמירם לפני כמה שעות!**

לא לחנם חוקרי השב"כ לא מקבלים את גרסתו של עמירם. איזו אמינות יש לגרסה שנמסרה תחת עיניים ובנויה על ציטוט של גרסה שנמסרה לו מוקדם יותר? כך ימשיכו החוקרים לנסות ולחלץ מעמירם גרסה אחרת ולקבל ממנו סיפור מקורי שמסדר עם העובדות בשטח – אך לשווא. עד לסיום החקירה, עשרה ימים מאוחר יותר, עמירם לא מסר גרסה אחרת ונשאר בגרסה שמסר א' והוקראה לו על ידי החוקרים – גרסה שללא ספק אינה נכונה.

יתירה מזו: בלילה של ה-20 בדצמבר התקיים שחזור של עמירם בכפר דומא. על השחזור הזה נשענת כיום התביעה בתיק. למחרת, ב-21 לדצמבר בשעות הערב מתקיימת חקירת העיניים השנייה של עמירם במסגרתה מנסים החוקרים לחלץ ממנו גרסה אחרת להצתה בדומא – אך לשווא.

כלומר, **ברור לשב"כ שההודאה והשחזור של עמירם מפוברקים.** בבית המשפט הפרקליטות מנוכפת בהודאות אלה כ"מלכות הראיות" אך בפועל, השב"כ הבין כבר בזמן אמת שהודאות אלה אינן משקפות דבר באשר לאמת העובדתית על שארע בהצתה בדומא.

סיכומו של דבר

עמירם הודה תחת עיניים בגרסה שהוקראה לו שעות קודם לכן – הודאה שללא ספק אינה נכונה. גרסה זו הומצאה בחקירות העיניים של א' – חקירות שתוצריהן נפסלו על ידי בית המשפט.

כאמור, הלחץ הציבורי-פוליטי הביא את הפרקליטות לעשות מעשה הזוי ולהגיש כתב אישום שאף אחד לא מאמין במה שכתוב בו.

פרק ג' – כתב האישום במבחן המציאות

מטבע הדברים עדויות על מה שהתרחש בליל ההצתה בדומא החלו לזרום זמן קצר לאחר האירוע. נביא לפניכם מעט מהעדויות שעלו בתקשורת לאחר ההצתה, עדויות של ערביי הכפר שהיו עדי ראיה למתרחש.

לפחות שני מציתים

בשאר טוואבשי בראיון לאוהד חמו (צילום מסך)

איברהים דוואבשה מתאר את שארע (צילום מסך)

איברהים דוואבשה, שכן של משפחת דוואבשה שביתה הוצת העיד על שארע בראיון ל"מבט"¹³: "ליד סעד היה אחד עם מסיכה, וליד ריהאם היה אחד עם מסיכה. הם היו שניים". איברהים תיאר את חילופי המבטים בינו לבין הרוצחים שהבחינו בו ואף ניסו לרדוף אחריו.

דבר נוסף שמתאר איברהים הוא שהרוצחים בצעו וידוא הריגה: "הם בדקו את סעד ואת ריהאם אם הם מתים או שהם עדיין חיים".

כתובות הגרפיטי שרוססו בזירה בדומא

תיאור זה שונה בתכלית מהגרסה שמסר עמירם ומתוארת בכתב האישום לפיה הוא לבדו הגיע לדומא, ביצע את ההצתה ונמלט מהזירה ללא שהבחין באיש וללא שבחן את הנזק והנפגעים.

למעשה, כל העדויות על אירוע ההצתה בדומא מצביעות על לפחות שני אנשים שהיו בחוליית המציתים. אפילו דובר צה"ל דאז תא"ל מוטי אלמוז סיפר שעות לאחר הפיגוע ש"שני רעולי פנים הגיעו תחילה לבית השני, שברו את אחד החלונות והשליכו לעברו בקבוקי תבערה"¹⁴.

עד ראיה נוסף, מוסלם דוואבשה, העיד שבסך הכל היו בחוליה ארבעה שותפים: "הבחננו בארבעה מתנחלים שנמלטו מהמקום. תושבי הכפר ניסו לרדוף אחריהם אך הם נמלטו לכיוון מעלה אפרים"¹⁵.

גם בשאר טוואבשי תושב הכפר שהיה עד לאירוע תיאר כי הבחין בשני רעולי פנים¹⁶. אינדיקציה בולטת נוספת לכך שלכל הפחות שני אנשים בצעו את ההצתה בדומא ניתן לראות בהבדלים שבין שתי הכתובות שרוססו בזירת ההצתה:

כל בר דעת מבחין בשוני בין שני הכתבים שמשמעותו היא ששני אנשים שונים רססו את הכתובות – בניגוד לגרסה שמסר עמירם ולפיה הוא לבדו ביצע את כל הפעולות בזירה לרבות ריסוס הכתובות. זאת ועוד, יש לציין כי הביטוי "יחי המלך המשיח!" שרוסס באחת מכתובות הגרפיטי בזירה כלל אינו שגור בכי פעילי נוער הגבעות ואינו משקף את הלך הרוח האידיאולוגי שלהם.

איפה הרכב?

לשב"כ הייתה אינדיקציה על כך שחברי החוליה שבצעה את ההצתה בדומא השתמשו ברכב לצורך הגעתם לזירה. זו הסיבה שבגינה נחקר רכז הנוער של היישוב כוכב השחר שמכר את רכבו לפעילים בנוער הגבעות בתקופת ההצתה בדומא. כאמור, התיק נגדו כמובן נסגר וגם נגד הבחור שרכש ממנו את הרכב לא נדבק רבב בהקשר להצתה בדומא למרות החקירות הממושכות שעבר בשב"כ.

כמה מבין הנחקרים הרבים סביב פרשת דומא נשאלו בחקירותיהם רבות אודות שימוש או רכישת רכב בתקופת ההצתה בדומא בנסיון לאתר את הרכב ששימש את חברי החוליה, אך לשווא¹⁷.

הגרסה שמסר עמירם בחקירות העינויים אינה מתייחסת כלל לשימוש ברכב. כתב האישום

14 וואלה, 31/7/2015

15 וואלה, 31/7/2015

16 אולפן שישי, חדשות 2, 31/7/2015

17 עוד בעניין זה וסתירות נוספות בגרסת כתב האישום ראה בכתבתו של חיים לוינסון, הארץ, 4/1/2016

מתאר איך עמירם יצא כביכול לבדו בהליכה רגלית מחוות יישוב הדעת לכפר דומא שם ביצע לבדו את כל הפעולות בזירה, דבר תמוה כשלעצמו: דילג על גדר הבטון, חיפש חלון שניתן לפתוח בבית הראשון, הוציא 2 בקבוקי זכוכית מהתיק והכין אותם להצתה, ריסס כתובת גרפיטי ראשונה והשליך בקבוק תבערה לבית הראשון, המשיך לרסס כתובת גרפיטי שנייה, חיפש ומצא חלון שניתן לפתוח בבית השני והשליך גם לתוכו בקבוק תבערה. רק לאחר מכן נמלט בריצה.

חקירה מעוותת – תוצאה מעוותת

הסיפור שמגולל כתב האישום אודות ההצתה בדומא לא ארע. נקודה. לכולם זה ברור, גם לשב"כ ולפרקליטות.

היום זה עמירם – מחר זה יכול להיות כל אחד מאיתנו

בשנים האחרונות התקשורת עסוקה רבות בפרשת הרצחה של הנערה תאיר ראדה ז"ל. נטען מעל לכל במה שההודאה והשחזור של זדורוב הן הודאות שווא שמסר רק בכדי לרצות את חוקריו.

לפני חודשים ספורים זיכה בית המשפט העליון את אלישע חייבטוב שהחל לרצות עונש מאסר עולם לאחר שהורשע בעקבות הודאה ברצח במועדון בשדרות בשנת 2002. את הזיכוי תלו השופטים באמצעים הפסולים שהופעלו נגד הנאשם לצורך הוצאת ההודאה ממנו. הזיכוי זכה להד תקשורתי נרחב והביא לביקורת חמורה על התנהלות המשטרה במסגרת חקירתה את התיק.

ובכן, חקירתם של עצורי פרשת דומא כללה **אמצעים גרועים וקשים בהרבה** מאלה שהופעלו כנגד חייבטוב, כנגד זדורוב וכנגד אזרחים רבים במשך שנות קיומה של המדינה שריצו עונשי מאסר לאחר שמסרו הודאות שווא: כנופיית מע"צ, אדיר כץ¹⁸, ג'מאל מוסטפא אל הינדי¹⁹ ונוספים.

כפי שפירטנו על קצה המזלג במסמך זה, הלחץ הציבורי והתקשורתי על גופי החקירה היה קשה מנשוא והוא זה שהביא להגשת כתב אישום נטול כל היגיון, עם בסיס מעוות כל כך.

במוקדם או במאוחר עמירם ינוקה מכל אשמה. אין בכך ספק. השאלה היא איזו דרך נצטרך לעבור עד אז ועד כמה מדינת ישראל תמשיך להתחפר בעמדותיה בלי נכונות להודות בכנות שאירוע ההצתה בדומא טרם פוענח וכי הרוצחים מסתובבים חופשי.

* * *

המאבק לעצירת עלילת דומא הוא לא רק מאבקם של עמירם ושל א' אלא מאבק של עם ישראל כולו: האם אנו מוכנים לקבל מצב בו חפים מפשע יינמקו בכלא? האם ייתכן שאזרחים ישלמו על מחדלי החקירה של הרשויות? האם הודאות שווא שנגבו תחת עיניים תתקבלנה?

18 ראה כתבתו של גיא פלג, החדשות, 23/7/2016
19 ראה mako, 21/12/2010

עוצרים את עלילת דומא!

היום זה עמירם, מחר זה יכול להיות
כל אחד מאיתנו!

חפשו בפייסבוק "עלילת דומא"

